

גליון חודשי בענייני שמירת הלשון ומידות בין אדם לחבירו מדרבים ששלום

בס"ד

עלון מס' 209 | כסלו תשפ"ג

◆ כיבוד אב ואם ◆

יו"ל לעידוד משתתפי 'סמא דחיי' בהיכלי הישיבות והכוללים

שאלה אקטואלית מהנלמד בחודש זה בלימוד היומי בספר חפץ חיים

שאלת שלום

תשובות ניתן לענות ב: טלמסר: 02-5379111 | שלוחה 5 | פקס: 02-6506107

קוראים לי אלעזר מנחם, ואני הבן הבכור במשפחתי. נישאתי ברוך ה' במזל טוב לפני כמה חודשים, ומאז נישואיי אני מגיע מדי כמה שבתות לבית ההורים. כשאנחנו מגיעים, אבי מרבה לספר לי על קשיים ובעיות שיש לו עם אנשים מסוימים, על דיני תורה שהוא מעורב בהם, והדברים כוללים הרבה דיבורי גנאי, לשון הרע ורכילות. חשוב לי לציין שאבי שיחיה אומנם תלמיד חכם ויודע ספר, אבל בשל טבעו התקיף, אין הוא מוכן לקבל ממני הערות. אני משתדל להעביר נושא, אך בדרך כלל זה לא מצליח. אני מנסה לא להאמין לדברים עד כמה שאפשר וגם מומעט להתארח בשבתות.

עדיין אני חושש שאני נכשל באיסורים חמורים של לשון הרע. כיצד עליי לנהוג?

תשובות נכונות עם מקורות שיגיעו למערכת עד ר"ח טבת יכנסו להגרלה על ש"ס בלכתך בדרך

דבר השלום

רבן

של ישראל, הגאון הקדוש בעל החת"ם סופר זי"ע, פנה אל בנו ביום שנכנס לעול תורה ומצוות, ואמר לו: "הנני מצווה עליך שתשמור את כל מצוות ה' אלוקינו ודקדוקיהן". הוא הסביר שבכך שהוא מצווה כעת על כל המצוות מפי אביו, נמצא שבכל פעם שיקיים מצווה ממצוות ה', הוא יקיים עם זאת גם מצוות כיבוד אב. ולדרכנו ייאמר, שההפך גם הוא נכון: גם בכל פעם שמקיים האדם את מצוות כיבוד אב ואם, נמצא מקיים את כל מצוות התורה!

מבואר בחז"ל שהשווה הכתוב כיבוד אם ואם לכבוד שמיים, ותנא דבי אליהו שבמעמד הר סיני, כאשר שמעו ישראל את עשרת הדברים מפי הגבורה, אמר להם הקב"ה: "כבד את אביך ואת אמך" ואחר כך פירט לפנייהם איסור רציחה, נאיפה, חמדה וכו', לומר לך שמי שאינו מכבד אביו ואימו, מעלה עליו הכתוב כאילו רוצח כל ימיו, כאילו נואף כל ימיו, כאילו העיד שקר כל ימיו, וכן על זה הדרך כל העבירות החמורות! ובזמן שאדם מכבד אביו ואימו גורם נחת רוח לפניו יתברך כאילו קיים את כל התורה, והקב"ה מצפין לו שכר גדול לעולם הבא.

כיבוד אב ואם הוא מן המצוות החמורות ביותר שהפליגו חז"ל בזהירות היתרה הנדרשת בהן, הן בפרטים מעשיים שרבו עד אין מספר והן בדברים המסורים ללב. קשה היא, אולם בידענו כמה החמיר בה הקב"ה וכמה הוא מחשיב מצווה זו, ובזכרנו את השכר הגדול הצפון לזוכה לקיימה בהידור, כמו שכתוב "למען יאריכון ימיך", הדבר יסייע לנו להתגבר על הקשיים. ואולם המעיין החפץ בחיים, הרוצה להתחזק בשמירת הלשון ובמצוות שבין אדם לחברו, בוודאי יתמה, מה ראו על ככה ב'משמרת השלום', ולמה הקדישו עלון מיוחד לכיבוד אב ואם? הלא עיקר מטרת הארגון הוא הפצת שלום בין אדם לחברו!

ההסבר פשוט מאוד: כפי שהובא לעיל מתנא דבי אליהו, בעשרת הדיברות המכילים גם מצוות שבין אדם למקום וגם מצוות שבין אדם לחברו, הקדים הקב"ה לפני מצוות שבין אדם לחברו את מצוות כיבוד אב ואם. כי מצווה זו היא הקדמה ותנאי לבין אדם לחברו. וכדברי ספר החינוך שם, שמי שלקוי בה, חסר לו הבסיס למידות טובות, שהוא הכרת הטוב מינימלית! כל בן אדם באשר הוא מבין היטיב את החובה הגדולה לכבד אב ואם.

לא בכדי אמרו חז"ל בקידושין שמי שאינו מכבד את אביו ואימו דוחק את רגלי השכינה והקב"ה אינו חפץ לדור עימו, ממש כמו שכתוב על בעלי מחלוקת. כי מי שאינו מכבד אב ואם, הרי הוא עלול למחלוקות הגדולות בעולם! אין לו התנאי ההכרחי למידות טובות שבין אדם לחברו!

על כן בוא נא אחינו היקרים, נתחזק במידה זו של הכרת הטוב הטמונה בכיבוד אב ואם, וגם בלימוד ההלכות היומיות נזכה לשלמות הרצויה בבין אדם לחברו!

תשלומי יודע בית

כסח	חשון	תשרי
כחן	טבת	שבט
חיש	אדר	ניסן
בדחם	סיון	תמוז
פדח	אבן	אבן
פידח	אבן	אבן

ואלתמיר בחקודש את חובבך

בפרסום המודעה קיים איסור לשון הרע? מאז שהצטרפתי ל'סמא דחיי' גם אני יודע!

הצטרפו לחבית' 2' הכח ביום!'

בטלמסר 02-5379111

אצל הנציגים בהיכלי הישיבות והכוללים

הגרלות מלגות ופרסים מידי חודש

משמרת השלום
02-5379160

שמחה מוקדמת

בגבורת נפש ובמסירות מסרה האם המאמצת את פרי טיפוחיה, ואף הגדילה לעשות וציידה אותם בכל טוב ובשלל בגדים וציוד, מנעדים ומטעמים שהיו להם למשיב נפש.

לאליהו אך כמה ימים לעלל את התמורה שעברה עליו אך עד מהרה יישר קו עם אבי והם התחילו לנהל את החיים בהתמודדות משותפת.

הם הגיעו יחד ארצה ושוכנו במעברות. בעת שהקימו הוריי את ביתם הוזמן אף הוא לגור בקרבם. לצערנו, הצלקת שליוותה אותו מימי ילדותו הטרופים מנעה ממנו מלהינשא ולכן הוא נשאר גלמוד וערייר, אך התנחם בראותו את משפחת אבי הולכת ומתרחבת ברוח ה'.

הוא היה מעורה היטב בחיק המשפחה, ונוכחותו כיבדה כל פעילות ושמחה. תמיד נטל חלק בראש כשבושין השמחה כשהגיע מפתחת שיערי האולם עד צאת אחרון המשתתפים. הוא אף היה מביע את רצונו בגלוי, אך דא עקא שכל בקשותיו היו צריכות להיענות בדיוק כפי ציפיותיו.

היינו כמובן מכבדים מאוד את רצונו ומתנהגים אליו בשיא הכבוד והרגישות. הוא מאוד נהנה לבוא להשתתף בכל אירוע ובכל אספה, וכאן הגענו לסיפור: מייד עם שבירת הצלחת וקריאת התנאים הודיע אליהו להוריי שביים כ"ט באדר עליו לעבור הלך רפואי, וביקש להתחשב בו ולקבוע את אירוע החתונה לתאריך אחר על פני לוח השנה. התברר שההורים לא חשו צורך של ממש ודחיפות להודיע לנו על כך, והדבר פרח מזיכרונם.

"העובדה שיתקיים אירוע במשפחתנו ללא נוכחותו של פעטער אליהו לא תעלה על הדעת" - הכריזה אימי. "בהיעדר הדוד מהשמחה נאלץ אף אנו להדיר את רגלינו מהחתונה" - החרה החזיק אחריה אבי שיחיה.

אם כן, מוכרחים לעשות הכול כדי לאפשר את השתתפות אליהו בשמחתנו!

בכאב רב סיפרתי שמאמצים רבים מאוד נעשו לסדר ולתכנן הכול לקראת יום זה, ודחיה או הקדמת זמן החתונה תביא אי נעימויות לרוב, שלא לדבר על קנסות מפאת ביטול או שינוי הזמנה.

האמת היא, שעם אליהו יכולתי להסתדר מצוין. הייתי יכול לפייסו בהענקת מתנה יפה ומכובדת, להתנצל בפניו בכל לשון של כאב וצער, אך את הוריי בשום אופן לא אצליח לרצות.

לא היה לי נעים לשוחח על כך עם המחזותן, שגם הוא כמוני התייגע רבות עד שהגענו לסיום שלב ההזמנות, אך מצוות כיבוד אב ואם קמה וגם ניצבה מול עיניי, ועם כל הקושי והכאב החלטתי לנסות, בתקווה שמעשה ידי יצליח.

תחילה התקשרתי לאחראי האולם, ולמזלי הרב הוא אמר שבדיוק התנה מקום בח' באדר. ביקשתי ממנו על אתר לשמור עבוי את התאריך, אך הוא הסכים לעשות זאת רק עד למחרת בשעה זו. כך התחלנו ליישר קצוות ולתאם בין כל הגורמים הרלוונטיים. כמעט כולם הביעו את הסכמתם, כשאני זוכה לקבל מחלק מהם מנה מכובדת של דברי מוסר וחינוך על כאב הראש שאני גורם להם... אך ברוך ה' קיבלתי הכול באהבה. רק בכמה

המשך בעמוד 4

האמת היא, שעם אליהו יכולתי להסתדר מצוין. הייתי יכול לפייסו בהענקת מתנה יפה ומכובדת, להתנצל בפניו בכל לשון של כאב וצער, אך את הוריי בשום אופן לא אצליח לרצות.

הנוראה" - היו חוזרים ואומרים תמיד, אך בכל עת ומצב התחזקו באמונה ובשמחה.

כמה שנים לאחר סיום המלחמה החל אבי להתעניין פה ושם אולי ימצא איזה נצר ממשפחתו. הוא החל לחקור את כל הפליטים שהגיעו לאזור, אולי ימצא איזה מכר וגואל למרות הסיכויים האפסיים.

ההשגחה הובילה אותו באופן מופלא: באחת מהחתנות ששהה אבי הוא פגש בידיד בית אבא שבכוונה תחילה תחביא את בנו אצל אחת ממשפחות הגויים טרם הגירוש, וכעת, לאחר שבניסים גלויים זכה לשרוד, חזר אל עיר מגוריו כדי לתור אחר בנו. כיוון שהיו הרבה משפחות מאמצות שהכחישו את דבר אימוץ ילדי יהודים ולא היו מוכנים לוותר עליהם בשום מחיר, הוא חשש מאוד לגורל בנו, לכן התחפש לנוכרי מקומי והלך לבקר במוסדות הילדים באזור, כשכוונתו המוסתרת היא לתור אחר הילד.

ונהג באחד הימים הוא פגש בנער שפניו מוכרות לו ביותר. קלטתר פניו העיד בו כי הוא שייך לבני משפחתנו, אך כדי לא לעורר חשד ומהומה נצר את הדבר בליבו. כשפגש את אבי, הביא לפניו את הידיעה המרעישה.

אבי כמעט התעלף בשמוע זאת. "העוד אליהו אחי חי? אלך ואראה אותו במהרה, שלא להפסיד את ההזדמנות!" הוא בירר על מקום לימודו ויצא לדרך. מייד כשראה אותו ידע בוודאות ובלי שום צל של ספק שאכן מדובר באחיו האובד. הלך אבי והתחקה אחר צעדי וכך התוודע למקום מגוריו באותו בית ששכן בסמיכות לבית הוריו. כדי לשמור על חשאיות התחיל לרקום קשר עם ההורים ותוך כדי ניסה לרחרר אם יהיו מוכנים לוותר על בנם המאומץ לטובת משפחתו המקורית. כשהם גילו סימני נכונות לכך, הזדהה בפניהם והציג את עצמו כאחיו של אליהו.

כצעד אחרון לפני קביעת זמן כלולות בני החתן שיחיה, התקשרתי להוריי לעדכן אותם בתאריך המיועד לשמחת הנישואין, תוך כדי שאני משתף אותם בהתלבטויות השונות ובמאמצים הגדולים לסגור מעגלים ולסכם את ההזמנות מול כל הגורמים, החל מהאולם והקייטרינג, וכלה בזמור וצלם וכו'. עודנו מדברים, ואני לא שיערתי ולא דמיינתי איזו מהלומה תנחת על ראשי בעוד שניות אחדות.

"מה אמרת?? בכ"ט באדר?" "כן", ענית בבטחה. "לא! אל תגיד לי את זה!"

לא ידעתי מה לא מובן ומה לא טוב בתאריך זה.

"איך שכחנו להגיד לך! הרי פעטער אליהו ביקש מאיתנו מפורשות שלא נקבע את החתונה ליום הזה!"

"מה? שאלתי בהלם, 'למה לא אמרתם לנו כלום?'"

כדאי לעצור כאן כדי לעשות היכרות קטנה עם ה'פעטער' - הדוד המדובר.

הוריי הם ניצולי שואה. שניהם 'בילו' את שנות ילדותם אי שם בינות למחנות המוות, כשהם נוכחים לראות איך העולם חרב מיום ליום, פוחדים וחרדים לגורל עצמם. בניסים מופלאים זכו כל אחד בדרכו המיוחדת לשרוד, וכך עלו ארצה כפליטי חרב בעירום ובחוסר כול והקימו את ביתם במסירות נפש עילאית. הוריהם זכו להשתתף בשמחתם כאורחי מעלה מגן עדן, כשלבטח הביעו את קורת רוחם לנוכח הנקמה המתוקה בצורר היהודים בדור ההמשך ההולך ומתרחב.

שונה היה דוד אליהו - אחי אבא. אליהו הגיח לאוויר העולם בשלהי המלחמה בעיר פעסט שבגלילות הונגריה, כשאין לו שומן של השגה לתוך איזה גיהנום עלי אדמות נולד. חודשיים חלפו, ולדאבון לב הוריו הוא נחטף מהם באכזריות רבה באחת האקציות והועף בברוטליות על עבר עגלה מיוחדת שתכולת הילדים בה הלכה והתמלאה עם כל בית שחלפו על פניו הקלגסים הרשעים.

אישה נוכרייה טובת לב ואצילת מידות שהייתה גרה בשכנות לדירת הוריי, לא יכלה לראות בשום אופן בצער ההורים. בנחישות ובאומץ לב היא החליטה לעשות מעשה: חגרה בעוז מותניה וניגשה אל עבר העגלה, וברגע של היסח הדעת שלפה משם את אליהו בזריזות ובבטחה ואימצה אותו אל ליבה כשהיא מחביאה אותו מעיניים זרות. היא הכניסה אותו אל תוך ביתה, הרגיעה את בכיו עד שנרדם, לאחר כמה שעות, כשהחושך החל לשלוט ודממה שררה ברחוב, והזדווה ללכת להודיע להוריו על הצלחתה והצלת בנייהם ממיתת חנק ורעב גם יחד. להפתעתה, עד שהיא הגיעה לשם, נוכחה לראות כי דירתם ריקה. מן הסתם הגיע תורם אף הם להישלח אל ארץ גזרה, לקדש שם שמיים במיתת קדושים וטהורים.

האישה הגויה חזרה אל ביתה. היא לא הייתה מוכנה נפשית ופיזית לגדל את הילד בדרך קבע, אך רגשי הרחמים גברו על הכול, והיא החליטה לאמץ אותו כבן משפחתה. היא הסתירה את אליהו היטב, שלא תשלוט בו עין רעה, ושום אדם לא ידע על מעשיה. כך דאגה האישה לכל מחסורו במסירות נפלאה. עם גדילת הילד הוא נשלח ללמוד במוסדות העירוניים ונרשם כבן לאותה משפחה. לטובת נפשו של אליהו לא גילו לו דבר וחצי דבר על מקור מוצאו, וכך גדל והתחנך כנער גוי לכל דבר ועניין.

אל אוזניה של אותה אישה אומנת-מאמצת הגיעו השמועות כי פעולת הגרמנים הארוכים באזור מגוריה הושלמו כמעט כליל, וכי רוב היהודים עלו על המוקד, ועל כן הייתה בטוחה בדעתה כי אף ממשפחת אליהו לא נותר מאומה, שזה אומר שהוא יישאר בחזקתה כל חייה.

בתקופת המלחמה איבד אבי את הוריו, והישארותו גלמוד בעולמו נהפכה למציאות קיימת ועומדת.

ימים וחודשים חלפו ונקפו ביעף. את אשר עברו הוריי הם אף פעם לא סיפרו. "ממילא לא תבינו אותנו" - היו שחים לנו, "בין כה וכה לא נצליח להעביר יותר מקליפת השום על התופת

בדרך השלום

פנינים מגדולי ומאורי הדורות זי"ע

אך יצא יצא יעקב.. ועשו אחיו בא מצידו (בראשית כו, ל)

שואל הנה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: הרי במדרש מביאר שעשו היה צד צבי, תופסו, קושרו ומניחו. וכשהיה רץ לתפוס אחר, היה מלאך מתיר הקשרים. ויש לעיין, הרי עשו נשלח לצוד, והוא צד, וכי יסתפק בצבי אחד? אלא שעשו רצה שהמנש לכבוד אביו יהיה עמום. עבור כך שווה לטרוח כל כך.

(הורחק שעשוני)

ללמוד ולקיים

סיפר המקובל הצדיק רבי סלמאן מוצפי זצ"ל: "בהיותנו עוסקים עם הגאון רבי צדקה חוצ'ין זצ"ל בלימוד הגמרא מסכת קידושין, הגענו לדברי הגמרא בדף ל, העוסקת בעניין כיבוד אב ואם. פנה אליי חכם צדקה בשאלה: 'כשאימך עוברת בבית, האם אתה קם בפניה?'

השבתי לו: 'אני עומד, אך בהבלעה ולא בעמידה מלוא הקומה.'

מייד סגר חכם צדקה את הגמרא ואמר כי היום כבר לא נוכל להמשיך ללמוד. הלימוד הוא על מנת לקיים, ולכן מחר נוכל ללמוד יחד, רק אם אתקן את הדבר... מני אז התחלתי לעמוד בפני אימי מלוא קומתי."

הפלגה בכיבוד אב

כה מספר הרא"ש בחידושו על מסכת קידושין: המהר"ם מרוטנבורג היה מופלג בכיבוד אביו, והיה מהדר בכך בכל מיני הידורים.

הגיעו הדברים עד כך, שמהיום שבו עלה לגדולה לא רצה לקבל פני אביו אצלו, כי חשש שמחמת מעמדו לא יוכל לכבדו כמנהגו.

בהקשר לזאת יש המציינים כי המהר"ם מרוטנבורג כונה "מהר"ם ב"ר ברוך", צורת כינוי שמתייחסת גם לשם האב, לעומת שאר הראשונים שנקראו בשמם בלבד, וזהו בגלל הידורו במצוות כיבוד אב.

לאכול פעמיים

האדמו"ר מגור, הרה"ק רבי אברהם מרדכי אלתר זצ"ל בעל האמרי אמת, סח פעם לאחד מתלמידיו: "כתוב בספרים שלכל יהודי צריך שתהיה מצווה אחת שעליה יקפיד ובה יהדר, וישמור לקיימה גם במסירות נפש.

אני, אמר, "קבלתי על עצמי את מצוות עשה של 'כבד את אביך ואת אמך' ומצוות לא תעשה של 'מדבר שקר תרחק'."

שאלוהו מה ראה לבחור דווקא מצוות אלו, "כי הן הקשות ביותר", השיב.

מסופר עליו כי פעם היה יושב ברכבת יחד עם אחדים מבני המשפחה, ואימו, הרבנית יוכבד רבקה, ירבה בקרון אחר, יחד עם הנשים מהמשפחה.

במהלך הנסיעה הוציא רבי אברהם מרדכי מהמזון שהכין לדרך, נטל ידיו ואכל. הגע קט אחר שסיים לברך ברכת המזון, ונכנסה אימו לקרון ואמרה לו "עליך לאכול". היא לא ידעה כי אך עתה סיים לאכול.

רבי אברהם מרדכי לא חשב לומר לה "זה עתה אכלתי". קם ממקומו, נטל ידיו שוב, אכל וברך...

את הסטנדר האימא

מרחן החזון אי"ש זצ"ל היה מופלג בכבוד ובהידור שרחש לאימו. בכל עת שהייתה מגיעה אליו, היה קופץ ממקומו ונעמד בפניה, שואל ומתעניין בשלומה, מושיבה על הכיסא ומשוחח עימה.

כשהלכה לביתה, היה מלווה אותה בכל הדרך, כשכולו קורן מאושר ושמחה על מצוות כיבוד אם שהוא זוכה לקיים.

בתקופה מסוימת הייתה מגיעה אימו בקביעות להתפלל שחרית בביתו עם הציבור. החזון אי"ש בעצמו היה טורח מדי בוקר להכניס לחדרה את הסטנדר כדי שתוכל להניח עליו את הסידור.

"הבחור נכנס עם אביו"

היהודי הקדוש מפשיסחא זי"ע היה נוהג ללמוד עם תלמידיו הקדושים גמרא ותוספות. יחד היו צוללים במעמקי ים התלמוד ושולים משם פנינים ומרגליות.

לעיתים, כשנתקל בקושי בהבנת הסוגיה, היה מתעמק בלימודו משך שעה ארוכה, עד שהיה מוצא דרך ליישב את הדברים ולהסבירם לתלמידים. היה ידוע בין התלמידים, כי כשהרבי שוקע בעיונו, הרי שיש הפסקה לזמן לא מבוטל, עד שהוא יחזור למסירת השיעור.

בקרב התלמידים היושבים בשיעור היה בחור יתום מהעיר פשיסחא, שאביו נפטר ואימו האלמנה גידלה את המשפחה לבדה. באחת מן ההפסקות הללו, כשהרבי שקע בעיון בעומק הסוגיה, ניצל הבחור את ההזדמנות כדי ללכת לאכול בבית אימו.

הוא בא לבית, אכל בחיפזון וברך, וכשכבר פנה ללכת לשיבה, ביקשה ממנו האם שיעלה לעליית הגג להוריד לה חבילת שחת. הבחור, שמיהר להמשיך השיעור, התנצל בפני אימו כי עוד מעט הרבי ימשיך בשיעור והוא לא יכול להתעכב.

בדרכו לשיבה נעצר לפתע על עומדו, והרהורי הרטה ניקרו במוחו: "הן הלימוד הוא להביא לידי מעשה, ועכשיו, שבאה לידי מצוות כיבוד אם, לא אקיימנה?" חזר על עקבותיו ובא לבית אימו, עלה לעליית הגג ומילא את רצונה כפי שביקשה.

עתה נפנה לחזור לשיבה בתקווה שעדיין לא המשיכו בשיעור...

רק נכנס הנער לשיבה, ומייד קם הרבי - היהודי הקדוש מפשיסחא - בשמחה עצומה לקראתו. "איזו מצווה גדולה קיימת עתה?" שאלו. "יחד עימך נכנס גם האמורא הקדוש, אביו, ומייד תורצה הקושיה שהתעמקתי בה כל הזמן! בוודאי קיימת מצווה גדולה עתה, ולפיכך זכית לכך."

סח הבחור לרבו ולחבריו את כל המעשה באימו האלמנה ומצוות כיבוד האם שעשה. "עתה הכול מובן", נענה הרבי מפשיסחא, "הרי אביו גדל כיתום מאב ומאם, ולכן אף נקרא בשם אביו, שהוא ראשי תיבות של המילים 'אשר בך ירוחם יתום'. ולפי שלא זכה לקיים מצוות כיבוד אב ואם בגופו, הוא בא לסייע למי שזוכה לקיים מצווה זו, כדי שיהיה לו חלק בכך."

מקפיד ומחמיר בכיבוד אם

הרה"ק רבי שלום מבעלז זי"ע היה מסב בראש השולחן בחג הפסח, כשתלמידיו וחסידיו עומדים ניצבים לקלוט כל הגה מרובם ולחקוק בקרבם כל תנועה שלו.

לידו ישבה אימו הרבנית הישישה. רצתה האם לרכך מעט את המצות הקשות, נטלה חתיכות מצה וזרקה אותן לתוך צלחת המרק של בנה.

החסידיים עצרו את נשימתם. ידוע ידוע כי הרבי מקפיד ומחמיר שלא לאכול מצה שרויה. מה יעשה עתה?

לתדהמתם, הזיז הרבי בכף את חתיכות המצה לכיוון אימו, והוא עצמו המשיך לאכול מהמרק שבצלחת בלא לומר מילה. היה זה שיעור מוחשי בכיבוד אם.

אנשי שלום

ב א ח ד
ממסעותיו

של הגאון רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל במטוס, ישב כדרכו שקוע על תלמודו. כעבור כמה שעות הוא החל לשוחח עם השכן שישב לצידו, יהודי שהיה רחוק מדרך התורה ושמירת המצוות, והתפתח ביניהם ויכוח ער בענייני יהדות. תוך כדי הוויכוח הגיע מדי פעם נכדו של רבי יעקב, שאל לשלומו ועזר לו במה שהיה צריך, והכול מתוך יראת כבוד ודרך ארץ.

לקראת סוף השיחה אמר האיש לרבי יעקב: "בדבר אחד אני מוכרח להודות - איני מבין איך מצליחים לחנך את הילדים בצורה טובה שכזאת! מה הסוד שעומד מאחורי התמסרות מיוחדת כזאת של נכד?? מילדיי שלי איני מעז לבקש עזרה, קטנה ככל שתהיה, ואם אני זוכה

לביקור קצר זה כבר הרבה בשבילם, ופה ראיתי כזה יחס מיוחד, כבוד והערכה יוצאי דופן. מהו הסוד שלכם?"

בחינוכו הלבבי השיב הגאון זצ"ל: "אין כאן שום סוד, הדבר פשוט ביותר! על פי השקפתנו, עם ישראל נולד במעמד הר סיני, ומי שקרוב יותר למעמד הר סיני הוא חשוב ומשובח יותר בעינינו! כך מתחנך הילד היהודי, ולכן הוא מכבד את הדור הקודם שקרוב יותר לקבלת התורה החשובה ביותר אצלנו. לעומת זאת, על פי דעתכם התחילה ההתפתחות של האדם מהקוף... העולם והמין האנושי מתקדמים, כביכול, בצורה מתמדת, לתרבות גבוהה יותר וחשובה יותר מהדורות הקודמים. התוצאה היא, שהדור הצעיר מזלזל בדור הקודם. הדור הצעיר אינו מסוגל לכבד את הדור שלפניו כי הוא יותר קרוב לקוף!"

הגאון רבי יעקב ב"ר בנימין קמיניצקי זצ"ל

נולד: כ' באדר א' תרנ"א
נלב"ע: כ"ט באדר א' תשמ"ז

פעליו: ראש ישיבת תורה ודעת בארה"ב

נדגישי! אין לסמוך על הדברים להלכה, וכל שאלה לגופו של ענין יש לקבל תשובה ממר"ץ

מדרבים שלום

'סמא דחיי'
מבית 'משמרת השלום'
תוכנית לחיזוק ועידוד לימוד היום
בספרי חפץ חיים ושמיה"ל,
ידיעת הלכות לשה"ר

התוכניות וההגדרות מיועדות לכלל
הציבור בדגש מיוחד דרך נציגים
בהיכלי הישיבות והכוללים
להצטרפות לתוכנית,
הרשמה כנציג, הפצת עלונים:
02-5379111
לתרומות: 1800-800-779

גבי העלון דבר ידוע ופשוט ביותר, שלפעמים נשכח מאנשים: אנשים מחפשים היום סגולות וכל מיני עצות לישועות, וכן הולכים להתנדב במקומות שונים כדי שיהיה להם לזכות. רציתי להזכיר שיש לנו מצווה יקרה וחשובה של כיבוד הורים, שהתורה אומרת בה "למען יאריכון ימיו", וגם יש בזה הרבה חסד! יש מצוות שאנשים יכולים לעשות כל החיים שלהם, וכיבוד הורים - ה' ייתן לכולם אריכות ימים ושנים טובות - אבל אף אחד לא יודע מידת ימיו, וכל זמן שההורים חיים צריך לתפוס את זה בשתי הידיים! עוזר השי"ת שנוכל להתחזק בזה ויתברכו כולם באריכות ימים ושנים טובות. מ' זילבר, בית שמש

כאשר המשנה מונה את הדברים שאוכלים פירותיהם בעולם הזה והקרבן קיימת לעולם הבא, הדבר הראשון הוא כיבוד אב ואם. אומנם גם בלי השכר, רק מצד חוב של הכרת הטוב, יש חיוב לכבד את ההורים. כל ילד בחיידר מכיר את הסיפור על דמא בן נתניה שהיה גוי וכל כך כיבד את אביו, על אחת כמה וכמה יהודים יראים ושלמים שיש להם מצוות עשה מעשרת הדיברות! תודה על ההתעוררות שיש בזכותכם, והיה רצון שתזכו להמשיך להרבות שלום בעולם.

חיים שלמה וייס, ירושלים עיה"ק

מספרים על הגאון הגדול מרן רבי חיים קנייבסקי זצ"ל: פעם אמרו לאביו הסטייפלער זצ"ל שחיים לא מרגיש טוב ויש לו כאבים בגב, ובעצם התכוונו לנכד בשם חיים. הסטייפלער ירד לביתו של בנו ואמר לו לשכב כדי לנסות לעסות ולשחרר את הכאבים. מפאת כיבוד אב שקיים רבי חיים בזהירות יתרה הוא לא הוציא הגה מפיו ונשאר במיטה כהוראת אביו... כשחזר אביו הביתה, נודע לו תוך כדי שיחה שהמדובר היה חיים הנכד. מייד ביקש שילכו לשחרר את בנו רבי חיים. א' י' ל', בית שמש

מעשה שבאו לשאול את מרן החזון אי"ש זצ"ל בעניין שידוך, שהמשודכת הייתה מסורה מאוד להוריה, וחששו שזה יפריע לשלום הבית. ענה החזון אי"ש שאין ממה לחשוש, כי כיבוד הורים מגיע ממימות טובות ונעלות, וגם בביתה היא תנהג כך.

ש' ש', רכסים

שלום וברכה למערכת 'מרבין שלום' מבית משמרת השלום, תודה וישר כוח על החיזוק במידות טובות! בעניין הדיון על כיבוד אב ואם רציתי להציע מעל

עושה שלום

המשך מעמוד 2

דברים נשארנו תקועים, והייתי צריך להזמין שוב ברמה פחותה קמעא ממה שהורגלנו ומכפי שהזמנתי בהתחלה. בשלב זה סיכמתי עם האולם לתאריך הנ"ל. שעות של מחשבה, עשייה וריצות השקענו בהזאת התאריך, אך בסוף דבר אפשר לסכם כי השמחה הייתה פחות או יותר מושלמת, למרות אותם כמה פרטים שהייתי זקוק לוותר עליהם.

איכשהו הרגשתי הייתה כי טובה גדולה גמלתי עם הוריי ושמחתי מאוד על קורת הרוח וההנאה המרובה שזכיתי לגרום להם. במיוחד רבתה השמחה וגאתה ההתלהבות כשהודו אליהו פיזו במלוא העוצמה בתוך המעגלים בשמחתו כי רבה. רק מתי מעט מהמשתתפים ידעו כמה זיעה, טרחה ועמל היו מנת חלקנו כדי להגיע לרגעים אלו.

מחשבות אלו ליוו אותי לא יותר משבועיים וחצי. בהתקרב ימי הפורים התחילו השמועות להגיע בדבר נגיף עלום שם המתפרץ ועושה שמות בעולם הרחוק ואט אט מתקרב ומגיע אל תוך ארצנו הקטנה. כל יום מביא איתו חששות וידיעות אחרות - - - תקופת הקורונה הזכורה שלא לטוב התחילה בקול רעש גדול של סגרים והגבלות. חתונות נערכו בחצרות הבתים ובמחסני הבניינים. סיוטים ובלהות אחזוני כשחששתי שבעצם שמחת הנישואין אצלנו הייתה אמורה להתקיים בכל הבלגן הזה. לא, לא הייתי יכול לעמוד בזה! המתח והחרדות, הבלבולים והדאגות היו נראים לי הרבה מעבר ליכולת הסבלנות שלי.

אנחנו, שחשבנו כי היטבנו עם ההורים, נוכחנו לראות כי המרוויחים העיקריים של הסיפור היינו אנחנו בעצמנו, המחותרים עם החתן והכלה, שיכולנו לערוך חתונה מכובדת ושמחה.

שו"ת רעיונות לדיון ניתן להכניס בעלמך שלוחה 1 < 6

נא להכניס את התגובות באופן ברור, עם פרטים (שם פרטי, משפחה, עיר)

נושא הבא לדיון: כבוד הזולת

1. כשרוצים לכבד מאן דהוא, אבל לצידו יש משהו שגם מחכה לזה ואי אפשר לכבד את שניהם בכך, מה אפשר לעשות?
2. אם אני רואה שכן אדם מזלזל ואינו שומר על כבוד עצמו, האם עליי לשמור על כך?

תשובה לשאלה במדור שאילת שלום עלון מס' 207

מתוך הספר 'משיב שלום' להרה"ג רבי מנחם מנדל פוקס שליט"א

משיב שלום

היומי, והייתי מעדיף לשוחח עימו על העניין. האם מותר לי לספר על הבעיה למפקח הרב שרבני, או שזהו לשון הרע ועליי לשוחח דווקא עם המחנך עצמו?

התשובה: צריכים לפנות למחנך עצמו ולשוחח עימו. כמובן, יש להקפיד על ניסוח זהיר של הבעיה ועל צורת דיבור מאופקת ומכובדת. כדאי להיכנס לשיחה בכלליות ותוך כדי לגעת בזהירות בנקודות שהילד מתלונן עליהן, באופן שלא ייכשלו ברכילות (לומר למחנך: "הילד אומר עליך כך וכך", זוהי רכילות). אם גם לאחר השיחה עימו מומשיך הילד להתלונן, מותר לפנות אל המפקח, אך יש להקפיד על התנאים של תועלת המובאים בחפץ חיים.

כל בניי שיחיו למדו ולומדים בתלמוד תורה 'דור לדור' הנודע לשם ולתהילה, ברוך ה' אני נהנה מאוד מהמחנכים שיחיו, אשר כולם יראים ושלמים עם גישה חינוכית מיוחדת והבנה לנפשות הצאן. גם ההנהלה וכל הצוות מסורים וקשובים, משקיעים את כל כוחם ומרצם בחינוך תשב"ר לשביעות רצון ההורים. לאחרונה בני נריה נ"י בן השבע מכיתה ב' חוזר עם תלונות קבועות על המחנך שמלמד את מקצועות החול. הדבר נשמע לי מוזר, ואני רוצה לבדוק את העניין מול המחנך, אבל אני לא מכיר אותו אישית, ואין לי מושג כיצד יגיב אם אתקשר אליו ואספר לו שגריה הצדיק מתלונן עליו. לעומת זאת, המפקח הרב שרבני שליט"א הוא ידיד טוב שלי ואנחנו יושבים כל יום בשיעור דף

הזוכה בהגרלה על 'ש"ס ובלכתך בדרך':
הבה"ח מרדכי קליינרמן נ"ו, ישיב"ג כנסת יאחק חדרה